

Y E R A L T I

tekmili birden tek perde

DİKKAT
KÖPEK
VAR

www.yeralti.gen.tr

“Yolculuğun yönü, adımların büyüklüğünden çok daha önemlidir.”
A. Boal

Sahneye “özgürlük” yazma çağrısıyla açıldı bu yıl “Dünya Tiyatro Günü” alternatif bildirisi, Süreyya Karacabey’in sesiyle. Sahne, ancak böyle ışıldar. Oyunun/tiyatronun fitratında var özgürlük. A.Boal, korodan ayrılarak ve ona karşı eyleyen/söyleyen ilk oyuncunun, Thespis’in öyküsünü bu minvalde anlatır. Herkes koroya uyarken/itaat ederken/koronun içinde şarkı söylerken, yine de (özgürlüğün mümkün olduğunu bilen-ya da bilmeyen) biri koroya karşı konuşmaya cesaret edebilir.

Bugün sahneye özgürlüğü yazmak, on beş yıl önce bir 27 Mart sabahı tiyatro üretmek için yola çıktığımız günden daha yaşamsal bir yerde duruyor. Sanatçı pespayeleştiğinde sanatı savunmak (ki zekaların eşitliği ilkesi gereğince her insan sanatçıdır) bir direniştir. Sanat estetik olduğu kadar (belki de estetik olduğu için) etik ve politik bir tavır alışdır. Her tercih gelecekle sınanır, her edim yol açtığı/açacağı sonuçların aynasından ve bir değere dönüşerek şimdiye yansır.

“Dikkat Köpek Var” ille de sahneye taşınma maksadıyla yola çıkmadı. Bir gün kendi kararını vererek (biraz da bize rağmen) yola revan oldu. Dostlarımızın da katkısıyla temelini atarak geliştirmeye çalıştığımız clown ve mask çalışmalarını, Mamet’ten hareketle inşa ettiğimiz bir oyuncu dramaturgisiyle buluşturup sonuçlarını görmek istedik (elbette oyunun el verdiği kadarıyla).

“Dikkat Köpek Var” birbiriyle temas etmeyen insanların birbirine dolanmış öykülerini anlatıyor. İzolasyon, kapatılma ve atomize olma bu insanların tek ortak noktaları. Özgürlüklerini ellerinden alan işleyiş onları zorla alıkoymuyor, bilakis şikayetleri baki kalmakla birlikte (sızlansalar da) bu çarkı ayakta tutan direkler olmaya hiç itiraz etmiyorlar. Derken beyaz atlı bir kurtarıcı peyda oluyor, masum ve saf biçareyi çekip kurtarıyor sefil hayatından. Anday, bu formülü 60’larda kurduğunda henüz bir sorun yoktu. Üstelik “beyaz atlı” sıra/düzen dışı bir figür. Ama kadınların mücadeleleriyle de yazılan bir tarihin ardından aynı sözleri söylemek abesle iştigal etmek anlamına gelir. Oyuna sınıfsal hatlar üzerinden bakıldığında, bu beyaz atlı deyyus sisteme dahil olmak için göbeğini çatlatıyor. Dolayısıyla Anday’ın formülünü bir gözden geçirmek ve güncellemek gerekiyordu. Bizim de yapmaya çalıştığımız budur.

Bir sözüümüz de “köpek” dostlarımıza olsun. Murat Sevinç’in bir vesileyle yazdığı gibi, yerine bir şey koyamadığımız için kullandık “it”i, yoksa onları hedef almıyoruz. Türcülük değilse de derdimiz, paradoksumuz teşbihteki hatanın bizzat kendisi.

Umuda ve dayanışmaya en çok gereksinimimizin olduğu bu günlerde, özveri ve dayanışmayla örülen bir oyunla küçük de olsa umuda dair bir masal anlatalım istedik. Berger’in dediği gibi: “Kayıtsızlığa karşı umutla direnmeli!”

Oynayanlar:

Attila AYTEKİN - Birol TEZCAN - Dilara CANER - Doğan AKDAŞ -
Yılmaz ANĞAY - Zeynep SİBEL BAŞARAN

Yazan:

Melih CEVDET ANDAY

Sahne Tasarım:

Ece YOLTAY

Kostüm Tasarım:

Ayça KIRAN

Görsel Tasarım:

Dilara CANER

Proje Sorumluları:

İrem ÖZATAY - Meltem NUR TUNÇAY

Dramaturgi:

YERALTI

Sahneleyen:

Hakan ALTUN

Yüreğe Saplı İki Hançerin Öyküsü: Yaser ile Damla

Sahnelediğim oyunları yönetmen gözüyle değerlendirdiğim yazılar kaleme aldım oyun kitapçıklarında. Bu kez bir arkadaş ve dost gözüyle kısa bir yazı yazmaktan başka bir şey gelmedi elimden. Çok alakasız olduysa peşinen bağışlamanız talebiyle...

Yaser ile Damla'nın Öyküsü:

Birini baharda, en verimli çağında, çiçekleri meyveye dönmüşken çekip aldılar içimizden; diğeri, en ilk baharda tomurcukları çiçeğe durmuşken dayanamadı dünyaya ve kaydı gitti avuçlardan. En güzel gülen iki yüzümüzü yitirdik. İkisinin adı da umuttu, yarına dair umutlarımız daha bir eridi. İkisinin adı da barıştı ve sevgiyle büyümüşlerdi, şimdi dünyamızda daha az sevgi var. Biri oyunlarımızı dünyaya bıraktığı ve yankısı hiç dinmeyecek ezgileriyle şenlendirdi; diğeri en küçük yaşında, en uzun oyunumuzda ve en cadı haliyle. Birini geç tanıdım, kısa bir süre kesişti hayatlarımız. Diğeri en erken yaşında tanıdım, hep didiğim; onunla da kısa bir süre birleşti hayatlarımız (Kan bağlarının ötesinde bir arkadaş ve dosttu). İki arkadaşımı, iki dostumu yitirdim. Oysa ne çok yaşam güzel bir dünya isterken söndürülüyor/sönüyor:

Savaştan kaçarken çocuk bedeniyle kıyıya vuruyor; barış talep ederken bedeni parçalara ayrılıyor; dünyanın şu ya da bu coğrafyasında sırf şu ya da bu olduğu için şiddete maruz kalıyor. Hepsi de çok acı, çok can yakıyor, ama yine de ateş düştüğü yeri yakıyor. Ne kadar yakına düşerse o kadar çok yakıyor. Yaser'in de Damla'nın da yoklukları yüreğe saplı iki hançer. Hançer yürekte döndükçe can yakmaya devam ediyor. Ancak sevgidendir o hançer, sevdiklerimizin son armağanıdır ve sevilenlerden gelen her yadigar gibi hoş gelmiştir. Hançer her döndüğünde yüzümüzü güldürür aynı zamanda, zira arkalarında hep güzellikleri bıraktılar.

Y E R A L T I

www.yeralti.gen.tr

[tiyatroyeralti](#) [yeraltı topluluğu](#)